

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:

Pe un an	18 Lei
Pe jumătate de an	9 "
Pe un pătrățel de an	4 "
Un număr	35 bani

Manuscrisurile, cărțile, revistele, publicațiile periodice sau ziarele cari au schimbul cu „FOAIA DIECEZANĂ”, se trimit pe adresa: V. LOICHIȚA, redactor în Caransebeș, iar banii de prenumărătură și inserțiuni administrațiunii „Tipografia și Librăria diecezană” în Caransebeș (județul Caraș-Severin), Telefon Nr. 30. Manuscrisurile nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor:

Pentru publicațiuni oficiale, concursuri, etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 10 Lei, până la 200 de cuvinte 15 Lei, de aci în sus 20 Lei.

Nr. 3055 Sc. ex 1920.

Fund. Dim. Brumariu

Concurs.

Pentru conferirea a două stipendii, de câte 130 lei din „Fundatiunea Dimitrie Brumariu” se deschide concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foia Diecezană”.

Doritorii de a obține acest stipendiu în senzul literelor fundatiionale au să dovedească cu documente originale:

1) că sunt români de religie ortodoxă și înrudiți cu fondatorul, respective că sunt din comuna Armeniș sau din cercul Teregovei.

2) că sunt lipsiți de mijloace și în fine au să producă

3) atestat școlar despre purtarea morală și progresul din anul școlar expirat.

Se observă că la acordarea acestor stipendii vor fi considerate în prima linie rudenile din partea tatălui și a mamei fondatorului, în lipsa acestor de îndreptățiri cei din comuna Armeniș, și numai în lipsa și acestor de petenți cei din cercul Teregovei.

Preferiți vor fi cei ce se înscriu la institutul pedagogic diecezan.

Petițiunile întrate după termen sau neadjustrate cu documentele cerute, nu se vor lua în considerare.

Caransebeș, din ședința consistorială școlară, ținută în 19 Octomvrie 1920.

2-3

Episcopul diecezan

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Nr. 3056 Sc. ex 1920.

Fund. C. Nicolaeviciu

Concurs.

Pentru conferirea unei burse de 170 Lei pe anul școlar 1920-21 din „Fundatiunea Const. Nicolaeviciu” se deschide concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Foia Diecezană”.

Doritorii de a obține acest stipendiu au să dovedească cu documente originale sau în copii autentice, că

1) sunt români de religie ortodoxă și că aparțin eparhiei noastre,

2) sunt lipsiți de mijloace (materiale și în fine) și

3) au absolvat succes anul școlar expirat și au purtare morală bună.

Preferiți vor fi cei ce se înscriu la institutul pedagogic diecezan.

Petițiunile întrate după termen sau neadjustrate cu documentele înșirate nu se vor lua în considerare.

Caransebeș, din ședința consistorială școlară, ținută în 19 Octomvrie și 1 Nov. 1920.

2-3

Episcopul diecezan

Dr. Iosif Tr. Badescu m. p.

Frumosul nostru 1 Decemvrie...

Aniversarea mărețului act din 1 Decemvrie 1918 dela Alba-Iulia, ne-a adus încă odată aminte, că adevărată unire a neamului nostru de pretutindeni este și trebuie să fie, cea a *sufletelor frumoase*, căci numai prin această unire putem consolida pentru cei ce ne vor urma de acum înainte, ceea ce prin dreptate istorică și binecuvântare cerească și prin forța sănătoasă a genului nostru național ca prin farmec am putut cu adevăr înfăptui și numi România mare, România scumpă și frumoasă, România capabilă de și mai mari jertfe decât cele ce au zămislit-o, pentru înrădăcinarea și nehotarnica ei dăinuire.

Și această supremă, negrăit de topitoare și, totuși, infinită și mereu reînnoită muncă tăcută și săracă, fără roduri diamantate, cu aspecte de cea mai înflorită iubire de glie și de neam și de cea mai morală lucrare — este și va fi deapaururi, cea a *grăitorilor și vestitorilor cuvințului!*

Scriem azi și serbăm cu inimă înmuțată în para nădejzii de mai bine al doilea an de aniversare dela unirea pe care numai bunul Dumnezeu singur știe cât au dorit-o noi și generațiile noastre din umbre..., cari nu mai sunt,

— și vor trece și se vor perindă an de an atâtea clipe de senină și fericită meditație asupra veșniciei lumini de legătură ce a răsărit de pe urma întunericului de veacuri, la Albalușia, Cernăuți și Chișinău, și cine ne-ar putea desemna mai precis și mai sigur idealul de dorit progres al neamului românesc, decât acei ochi buni și acele buze fără de prihană care, de pe urma experienței zbuciumului înfrigorat, lacrim, neonest, mic și atât de îndepărtat de noblețea gândului frumos și a faptelor strălucitoare de lumină, a zilelor ce le trăim și, din nefericire, poate, le vom mai trăi, nu ne-ar striga cu fulgerare de cherub: *cinste și omenie*, mai pre sus de toate, trebuie neamului meu!

Cinstea și omenia sufletelor frumoase, topite în aurul luminii lui Hristos și iarăși reînviată și îndaltată pe soclul de marmoră al credinței și iubirii aceluiasi Hristos Dumnezeu, moștenite din străbuni, vor pregăti clipă de clipă și zi de zi nemuritorul viitor al unui neam, la noi, prin mâinile întămate ale preotului și dascălului românesc, luminătorii noștri de ieri și de mâine!

Departe și adânc ca într'o ocnă din măruntaiele pământului se lucră cu zor și în tăcere de doi ani încoace la marea operă a cinstei și omeniei frumoaselor suflete viitoare, cătră a căror praznic școlar de azi câți înși nu ne îndreptăm pașii noștri tremurători de emoția sfintelor reverii ce le vom retrăi.

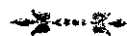
Culegem și înțelegem cu bucurie modestă și prețioasă trudă a fundamentării noastre viitoare ce ni-se degajează atât de simplu și duios din gănguritul ingeresc al copilașilor noștri dela școala primară din loc...

...Și, închinăm genunchii, noi, școala, cu lacrimi de recunoștință și valuri de lumină în inimă și gând, mulțămind Domnului în Casa Sa, pentru marea minune ce a trimis-o neamului românesc, întregindu-l pentruca să ascultăm fascinați, cu aceleași credințe, rodul, ecoul tineresc al cântecului de dascălească muncă cadentată și răbduire din taina și liniștea grăitoarelor săli albe... tranșeele noastre sufletesti...

Suntem în fața strălucitului festival al tinerimei noastre școlare de toate gradele... Un vâl de vis înfășura totul... Festivalul se preface în sacra vatră a celui mai luminat patriotism pentru azi și pentru mâine... Cuvântul unui distins conferențiar, ne-a înfățișat tendinși și nizuinși de unire a ființei noastre naționale din trecutul istoric și cultural al neamului cu verva dascălului iubitor al copiilor săi... Reînvierea Sfântului dela Putna și a mamei

sale, Oltea... pe scena tineretului nostru școlar, cântări și recitări străbătute de iubire caldă de Rege și de neam..., iată lamura ostenelelor pline de jerfa topirii de sine a vestitorilor, cuvântului și a făuritorilor de *suflete și caractere frumoase!*

V. Lolchița.

Pentru orfanii noștri.

Pentru ocrotirea și viitoarea îngrijire a scumpilor noștri orfani de războiu, la cuvântul cald de chemare al Doamnei *Maria Dr. G. Lăbonțiu*, Sâmbătă în 27 Noemvrie, în sala cea mare a consiliului orașănesc, s'a constituit și în orașul nostru, filiala Caransebeș a societății „Ocrotirea orfanilor de războiu”. Publicul nostru de intelectuali a arătat și de astădată că pricepe și vrea să dea tot concursul său când este vorba de sprijinirea chestiunilor de interes obșteșc și, mai ales, când i-se cere sprijinul moral și material pentru bieții noștri orfani mici și năcăjiți. Tot ce are orașelul nostru mai select, s'a adunat cu acest prilej la casa orașului, ca să pornească o nobilă, prea frumoasă și iubitoare acțiune: părintească îngrijire a orfanilor noștri de războiu. Sala era plină. De față sunt și capii tuturor instituțiilor noastre publice. Într'o atmosferă sărbătorească *Dna Maria Dr. G. Lăbonțiu*, convocătoarea și conducătoarea acestei adunări de constituire, în calitate de delegată a comitetului regional din Timișoara, cu o voce clară, comunicativă și plină de demnitate, ține următoarea prea frumoasă, simțită și înduioșătoare cuvântare:

Doamnelor și Domnilor!

Măreția zilelor, pe cari avem fericirea a le trăi, le datorăm bunului Dumnezeu, care ni-a hărăzit ca să le ajungem, dar le datorăm în bună parte dorobanțului viteaz, carele condus de marele său căpitan, a adus la izbândă aspirațiunile neamului românesc, ca să fim cu toții uniți într'o țară bogată, frumoasă, sub sceptrul glorioșului nostru Rege Ferdinand I. Regele tuturor Românilor, carele cu armata lui glorioasă a întemeiat România întregită, lărgită din Nistru până'n Tisa.

Dacă ținem să glorificăm acest eveniment epocal pentru neamul românesc, cuvine-se să ne dăm seamă, că această glorie a fost produsul atâtor jerfe ce le-a adus neamul românesc în general și în special glorioasa armată romană.

Sunând buciulul chemării, sărit-au frații din vechiul Regat cu mic și mare, înrolatu-s'au tineri și bătrâni sub mândrul nostru tricolor, ca să ne treacă din moarte la viață.

Avântul tineresc și elanul armatei române cu care au dărămat Carpații și s'au slobozit în văile scumpului

Ardeal, au pus în uimire pe toți aliații noștri, dar tot atunci a stărnit o groază în dușmanii noștri seculari, așa, că aliații lor au năpusit din toate părțile ca să ne sugrume, și să ne nimicească țara mamă.

Elita armatei germane a lăsat gloria de a cucerii Verdunul și a alergat în ajutor dușmanilor noștri, Bulgarii și Turcii se nuziau dinspre Sud, iar speranțele puse în aliații noștri de pe atunci în Ruși, în urma trădării lor ne-au părăsit, și tot mai mult se îndepărtau doririle neamului românesc. Armata se retrage pe malul Siretului, văile Troțușului, Cașinului și trecătoarea Oituzului, și aici după ce se reface, resistă ca un zid nevădit, zicându-le „Pe aici nu se trece”. Încercarea a fost mare, căci în năvălirile continue picat-a floarea neamului românesc, picat-au atâția frați, atâția tați. Durere, însă, că jertfele acestea n'au umplut încă păharul suferințelor, a trebuit să izbucnească holera, tifosul exantematic și alte boli ca să le rărească rândurile și mai mult și să ne mărească durerile și chinurile celor rămași.

Dumnezeul dreptății văzând plinirea vremii, credința nestrămutată ce o nutria soldatul român în izbândă, a făcut schimbarea suferințelor în zile de bucurie și măreție.

Doamnelor și Domnilor!

Dacă privim paginile glorioase ale istoriei neamului românesc scrise la Mărăști, Mărășești, Valea Cașinului și Oituz, acelea sunt pagini de aur, de înălțare sufletească, dar sunt scrise cu sângele vărsat al atâtor eroi cunoscuți și necunoscuți, cari cu toată dragostea lor de patrie, atunci, când mușcând de dureri în țărâna pământului ce-l apărau, de bună seamă se gândeau la cei mai dragi ai lor, la dulcii lor copilași, că aceia, în a cui grijă rămân, că dacă le lipsește sprijinul câștigător, cine îi îmbracă pe ei, cine le dă de mâncare, cine îi ia sub scut ca să le aline dragostea de tată, și cine știe dacă mai au și mamă!

Vedeți, Doamnelor și Domnilor, că pe dosul acestor pagini de glorie sunt scrise cu litere negre de lacrimi ferbinți atâtea chinuri, atâtea dureri și suferinți și neajunsuri ale atâtor nevinovați ai căror tați ni-au procurat nouă zilele acestea de bucurie, că involuntar ne întrebăm, că oare vrednici suntem noi de aceste zile mărețe, câtă vreme orfanii lor plâng, suferă, chinușc, rămași pe drumuri ca copiii nimănui. Cred că și DVoastră acceptați că nu. Par'că văd în oglinda sufletului meu cum s'ar svârcoli în mormânturi trupurile răcite și date futejunii ale eroilor noștri în neliniște, dacă neamul românesc s'ar arăta atât de ingrât față de aceia, pe cari ei îi aveau atât de dragi, când ei și-au dat totul, și-au jertfit viața, lăsându-ne nouă numai grija copiilor lor. Par'că văd stafiile eroilor cum ni-ar amenința cu pumnii înceștați și cum ne-ar blăstâma, dacă i-am lăsa orfanii lor flămânzi și goi, far' adăpost. Dar mă înfior de aceste vedenii stranii, cred însă și sunt pe deplin convinsă că neamul românesc e la înălțimea chemării sale. Cred că cu toții sărim cu obolul nostru, ca barem cu obolul nostru să le dăm o haină, să le dăm un colț de pâine, cu o vorbă bună să-i mângâiem și strângându-i în brațele noastre să le ștergem lacrimile din ochi.

Doamnelor și Domnilor!

Firea neamului românesc n'a putut fi așa de nepăsătoare față de odraslele eroilor săi, căci încă în toiul luptelor Societatea femeilor ortodoxe, în anul 1917 a făcut începutul operii mărețe: ocrotirea orfanilor. Sufletul românesc intruchipat în Mama răniților, mângâierea

soldatului român, ingerul păzitor al celor suferinzi, Augusta noastră Regină Maria a luat dela început sub scutul său această instituție de caritate, înființându-se în Iași primul orfelinat „Regina Maria”, carele a adăpostit în anul I.100 de orfani. Tot sufletul românesc a fost adânc mișcat și pătruns de înșamnătatea societății „Ocrotirea orfanilor de războiu” și guvernul țării apoi în diferite decrete-legi a dat tot sprijinul moral și și material acestei instituții. Întreaga țară e împărțită în diferite regiuni și țin să amintesc cu recunoștință, că Înalt Prea Sfinția Sa Mitropolitul Primat Dr. Miron Cristea în calitate de prezident de onoare al secției București a stăruit la locurile competente să se înființeze și în Banat o regiune separată pentru Societatea ocrotirea orfanilor de războiu, și așa această regiune în adunarea sa ținută în Timișoara în luna Mai a. c. a luat ființă. Regiunea Timișoara se împarte în secții județene și secțiile județene se împart în filiale sau subsecții.

Este vorba deci ca și noi la rândul nostru să înființăm subsecția respective filiala orașului Caransebeș.

Eu în calitate de membră în comitetul regional din Timișoara am primit delegația de prezidentă dela comitetul județean și în calitate aceasta mi-am luat voie să vă invit la această constituire ca să decidem asupra filialei Caransebeș.

Doamnelor și Domnilor!

Țin să amintesc, că deși noi poate nu avem eroi căzuți pentru întregirea neamului românesc, dar la orice caz avem și noi orfani de războiu și datorința noastră e ca societate caritativă prin faptul că s'a înființat și în Banat Societatea „Ocrotirea orfanilor de războiu” să ne îngrijim de acești orfani fără considerare la naționalitate și confesiune. Pentru că să se știe, singur în orașul nostru avem 71 orfani fără tată, iar în plasa Caransebeșului sunt 536 orfani.

Doamnelor și Domnilor!

Iarna e aici cu toate mizeriile ei, se apropie Crăciunul, sârbătoarea copiilor, când suflete nevinovate așteaptă pe Moș Crăciunul lor. Orice ofrandă, fie în bani, fie în alimente, zaharicale, haine, e bine primită. Și cred că nime nu-și face pomană mai mare, decât cu acești copii, pe cari să nu-i lăsam să fie copiii nimănui. Să-i chemăm de ai noștri, să le dăm tot sprijinul moral și material, căci „fericiți sunt cei milostivi, că aceia se vor milui”.

Cu aceasta declar adunarea noastră de constituire de deschisă.

Adunarea primește cu aplauze îndelungate cuvintele de deschidere ale Doamnei prezidente care, în scopul cunoașterii menirii societății ce are să se înființeze, roagă pe secretarul ad hoc Dl profesor Iancu Căluțun, să citească părțile mai însemnate din Regulamentul societății. După aceasta se purcede la alegerea comitetului care se constituie astfel: prezidentă: Dna Maria Dr. G. C. Labonțiu; soție de președinte al tribunalului; vicepreședinte: Dl Sabin Evtuțian, director de liceu; secretar: Dl Iancu Căluțun, profesor de liceu; membrii în comitet: Dna P. Dobriceanu, soție de colonel, Dna Maria Dr. Morariu, soție de avocat, Dna Elisaveta Neamțu, învățătoare,

Di Frideric Pauck, primar și Di Dr. Virgil Budințian, medicul orașului.

Acest comitet și-a început activitatea în vederea aropiatelor sărbători ale Crăciunului când va prevedea orfanii lipsiți de mijloace ai orașului și plasei Curansebeș cu îmbracaminte și alte articole de primă necesitate. Să fie într'un ceas bun și bunul Dumnezeu să lumineze mințea și inima noului comitet, ca de pe urma activității sale să răsara multa milostivire pentru nevoile multe și multe ale bieților noștri orfani de războiu!

Devotamentul pedagogic.

Orice meserie de pe lume se poate face în două feluri: Sau, cu rece exactitate și atâta cât îți se cere, sau, cu avânt și cu căldură și peste măsura cu care ești tocmii.

Mi se pare, însă, că dascălia nu poate fi făcută de cât în felul al doilea. Profesorul care își îndeplinește datoria, cu deplină măsură, însă fără nici un fel de vibrație sufletească, socotesc că și-a greșit drumul și a nimerit-o rău în învățământ. Am avut destui profesori și am putut să fac destule comparații între ei. Domnul care intră în clasă cu pas metodic, se așează pe catedră cu importanță și *oficiază* serviciul lui dascălesc fără nici un pic de simțire: nu este bun de profesor. Poate să fie oricât de bine pregătit, poate să fie un om cu carte, dar nu este făcut ca să răsrângă lumină suflutească celor ce au venit să o caute.

Chemarea învățătoarească este una din cele mai dificile și mai prost răsplătite din lume. Lucrul e știut de multă vreme, dar trebuie reamintit din când în când, mai ales în zile de confuziune, cum sunt cele de față. În ființa dascăliei, intră, fără doar și poate; pornirea către jertfă. Cine și-a ales această meserie grea ca să lumineze sufletul copilului și să-l umple cu cunoștințe folositoare seamănă, negreșit, cu făclia care pe măsură ce risipește întinericul se risipește pe sine, căci se topește.

Cugetul copilului nu se deschide desăvârșit și nu ajunge cu adevărat receptiv de cât la cuvântul aceuia care face, spre aceasta, mari cheltueli de bunăvoință și de simțire.

Adeseori când trec prin clasele pline cu tinere căpușoare și văd pe catedră cine știe ce om indiferent, bun pentru orice altceva afară de învățământ, mi se pare că văd o vale de pietre și de pietricele, peste cari trece,

fără nici un rezultat, o pânză de apă. Căci dacă ar fi altfel, cum ar rămânea acești copii — când pleacă din ochii învățătorului — tot atât de *neinfluențați*, tot atât de răi și de nesimțitori, cum au venit de acasă?

Spune-mi, magistre, cum a lucrat râvna ta pedagogică asupra acestor suflete de copii, când ei sunt spaima suburbiilor noastre, ca și mai înainte?

Firește că sute de întâmpinări și de *distinguo* pot să-mi fie puse înainte, de stinații mei cititori, membri în învățământ. Oricum am privi și am răsuci problema aceasta, ea este și rămâne posomorât de serioasă. Și apare astfel mai ales în ceasul de acum, când tot prezentul și viitorul neamului românesc atârna de la bunătatea școlii românești. Cu cât trece vremea cu atât se dă pe față mai precis că existența noastră va ieși, biruitoare și prosperă, din pacificul arsenal școlar. Învățătura și învățătorii infățișează speranța în viitor și putința definitivei noastre consolidări.

Se plânge toată lumea, se plâng dregătorii Statului, se plâng particularii, se plâng purtătorii de condei că actuala noastră lume românească, de sus și până jos, se dovedește grozav de prost crescută, sufletește. Așa este. Nu poate nimeni să tăgăduiască.

Aceasta însemnează că toți cu toții am fost, la timpul nostru, răi școlari. Sau însemnează că bieții noștri dascăli—Dumnezeu să-i odihnească—n'au știut să scoată din noi cetățeni de ispravă, oameni cu frica lui Dumnezeu și cu respect față de Lucrul Public.

Vai! a fost și una și alta și au mai fost destule alte împrejurări, cari au contribuit la acest întunecos tablou moral al zilelor de față: Nu avem oameni! Nu avem caractere! Au pierit dintre noi acele suflete cari știau să străruiască, în viață, cu vitejie și cu cinste, disprețuind bogăția plătită cu dezonoare și urgisind moliciunea și lașitatea! S'a dus frumosul stoicism al generațiilor cari au înjghebat întâia Românie!

Și aceste spăimântătoare lipsuri sufletești trebuiesc împlinite și împinse spre trecut. Cine crede în steau poporului român, crede, implicit, că putreziciunea de azi va fi biruită și că oameni mai buni și mai cinstiți vor apărea, în viitor, din neamul nostru.

Iar greul acestor așteptări și convingeri cade în sarcina dascălimei românești. De la trupul învățătoresc, de jos și de sus, așteptăm toată mântuirea. De avântul cu care își vor

indeplini chemarea, de pătrunderea lor sufletească și de devotamentul lor pedagogic: suspendăm, cu înfiorare, destinele Românismlului!

Așa cum ne vedem și ne simțim azi: suntem într'o stare jalnică. Trebuie, cu stringentă necesitate, să croim ferestre largi sufletului românesc și să primenim cu totul atmosfera morală irespirabilă de azi.

Cum vom ajunge mai buni, dacă nu învățând binele, de mici când suntem educabili și dibuim căile puțințelor noastre viitoare? Cum vom sădi, în conștiințe, iubirea datoriei, solidaritatea socială și omenescă, respectul pentru ce este al altuia, dacă nu prin deprindere grea și lungă, începută de pe băncile școlii?

Toate gândurile, toate speranțele, tot sufletul nostru se îndreptează, cu încordare, către profesoria patriei. Dascălul mic și mare va consolida trudnicul câștig, al acestor ani de sacrificii. E dureros să te gândești că, într'un popor care și-a ajuns idealul viața sufletească se corupe, virtuțile publice și particulare se vestejesc și mor și cetățean cū cetățean nu se mai întâlnește decât la beție și fără de legi!

Dascălii români— atât de vitreg tratați în toate privințele—au azi rolul suprem al acelei Armate nemuritoare, în istorie, care, fără haine, fără cizme și fără hrană, a câștigat biruința peste biruința și-a întărit ființa și cinstea patriei.

G. Galaction.

MARELE FESTIVAL

din 1 Dec. 1920 serbat de „Clubul Didactic” din Caransebeș în sala de gimnastică a Liceului „Traian Doda”.

1 Decembrie 1920 a fost pentru întregul Caransebeș un adevărat eveniment cultural. „Clubul Didactic” al Caransebeșului are via satisfacăie de a fi serbat această zi cu o splendoare nespusa. Școala primară de sub direcțiunea Dlui George Neamțu pe lângă participarea sa activa la marele festival al „Clubului Did.”, a mai serbat la ora 9 a. m. cu un frumos succes acelaș eveniment al zilei. La ora 10 a. m. serviciu divin. După amiază la ora 5 într'o sala arhiplină până la ultimul colțisor, se legănau capetele infierbântate de curiozitatea vastului și frumosului program și încă cu 1 sfert de ceas înainte de ora fixată se rădica cortina: înaintea ochilor se prezintă o scenă ca un paradis, un decor fantastic și cu gust aranjat — opera merituosului și zelosului profesor de la liceu, Cornel Otonoga, care într'un timp scurt a putut înjgheba o scenerie așa de frumoasă. Cea mai frumoasă scenă a Caransebeșului o are Liceul „Traian Doda”.

Asupra tânărului artist-profesor îndreptăm atenția tuturor și avizăm încă de acum On. Public, că la primăvară vom gusta cu toții operele de artă ale Dlui Prof. Cornel Otonoga, aranjate într'o expoziție artistică.

La înălțime a fost conferința comemorativă a profesorului de la liceu C. Danciu, care într'un ceas a ținut încordate gândurile tuturor cu „Ideia de unitate la Români”. Dl prof. C. Danciu, elev al mult regretatului nostru C. Giurescu, este un distins conferențiar și un profesor de istorie de primul rang. Vastele sale cunoștințe le-a pus cu ușurință specializistului, sprinten și curgător în slujba tezei ce desfășura, arătând cu o putere superioară de convingere ideia unității sufletești a neamului, dovedind-o la domnitori, la cărmuitorii bisericești și la toți dascăli și învățații neamului românesc de pe vremuri. Forma atragătoare a cuvântului, și elanul cald ce vibra din inima sa, când făcea apoteoză bunătății și nobleții neamului sau, zguduia sufletele auzitorilor. O conferința, care a improspat cele mai interesante probleme ale Românismlului dincoaci și dincolo de Carpați, începută, continuată și sfârșită în entuziasmul de nedescris al tuturor. Severinul nostru drag ne-a trimis o bună achiziție pentru apostolatul nostru cultural, când ni l-a trimis pe bunul profesor, carele este C. Danciu.

Recitări au fost: 1) „La serbare” poezie de G. B. fecitată dragălaș și foarte frumos de Dra Ica Lăbonțiu 2) „Banatul”, poezie de Lucian Costin (profesorul de la Liceul I. Gh. Costinescu), recitată cu deosebit talent de Dra Viorica Răchitovan (elevă cl. 7 ped.). 3) „Imnul Integritii”, poezie de C. Mărculescu, recitată cu multa dulțoie de micuții de la școala primară Maria Căraula, Aurora Veliciu și Tonia Lințu. 4) „Se Școală morții”, poezie de M. D. Rădulescu, cea mai bună răcitare și făcută cu pricepere și fascinant talent declamatoric de D. George Muntean, teolog c. III.

Corul Pedagogiului și al Liceului ne-au încântat cu câteva cântece frumoase, rodul ostenelelor distinșilor noștri profesori de muzică și cant Dnii A. Sequens și P. Bancea.

Adevăratul eveniment al zilei a fost însă reprezentația poemului dramatic „Doamna Oltea”, scris de Ludovic Dauș, jucat de membrii Soc. de Lectură „N. Iorga” de la Liceu; regisor fu neobositul Lucian Costin, profesorul de la Liceul „Traian Doda”, hârniceii căruia are să i se mulțamească în primul rând splendida reușită a marelui festival. Bănățenii recunosc și apreciază cu drag acest zel frumos și curat al iubitului nostru frate bucovinean și delicat poet al neamului.

Toata piesa e plină de cele mai puternice accente sufletești și reprezintă periculoasa situație a Moldovei, când rănitul Ștefan se reîntoace din lupta de la Războieni și cere intrare în cetate de la inama sa Doamna Oltea. Pe Ștefan l-a jucat cu mare talent Barbu (cl. VII), pe Doamna Oltea a redat-o cu o dicție frumoasă și mare succes D-ra M. Danciu (cl. VI), nu mai puțin Bardul Carpaților în persoana lui Oprișa (cl. VII). Cu zel și succes s'au achitat și ceilalți de rolurile lor, așa: D-rele Pârveu (cl. V) și Lepa (cl. VI), apoi Blaj (ca Lupu), Mateiciuc (ca Ursari), Nemoian (ca Toma) și toți ceilalți.

Membrii Soc. de Lectură „N. Iorga” s'au prezentat astfel publicului oferindu-i nu numai lui ei și părinților fericită ocazie de a vede cu ochii și a cuprinde cu gândul, că tinerile lor mlădițe iau avânt și putere de viață, știință și cultura, de la rădăcina plină de sevă,

sare e școala și cultura, ca toate izvoarele ei binefăcătoare ca: gust, ambiție, zel-etc. etc.

• A fost acest 1 Dec. 1920 o zi într'adevar frumoasă, iar copiii, elevii atâtor școli, ce au țesut sala și galeriile vor fi luat cu ei în tinerele lor suflete spre scunda lor odață din cine știe care ulița căldura și lumina aceea, ce-o *caută* cu toate cele 5 simțuri, o *primesc* și după câțiva ani o *resfrînge* cu mai mare căldură asupra poporului.

O astfel de serbare patriotică se achită totdeauna de mai multe datorii nobile.

Succesul material prezintă respectușoasă cifră de peste 1000 Lei.

Numele donatorilor, cari au contribuit benevol cu obolul lor pentru acoperirea șeselor avute cu aranja mentul tehnic, se va publica în alt număr.

Primească toți acești donatori sincerile mulțumite ale „Clubului Didactic”. Slujitorii catedrelor românești de aici în frunte cu inimosul președinte al „Clubului Didactic”, Dl. director Sabin Evușian, pot fi mândri și satisfăcuți de realele servicii ce aduc viitorului Țării românești.

Caransebeș, la 2 Dec. 1920.

C. G.

Nr. 103 ex 1920.

Cătră On. Preoțime a tractului Mehadia.

În urma ordinațiunii R. M. L. Dna Episcop diecezan din 27 Octombrie a. e. Nr. 3228 R. ex. 1920 comunicate în „Foaia Diecezană” Nr. 40 a. e. sunteți recercați ca pe ziua de Joi în 31/8 Decembrie 1920, ziua intrării colegiului electoral preoțesc, să aduceți pentru eliberarea carnetului cu reducere pe C. F. R. fotografia și recipisa de plată a taxei carnetului, împreună cu rugarea rocerută, pentru a se putea transpune locurile competente. On. Preoțime a tractului este convocată pe aceeași zi și la o conferență.

Mehadia, la 3/21 Noiembrie 1920.

Ioan Pepa
protopresbiter

Ș T I R I

Logodna Principelui nostru moștenitor.

A. S. Regala iubitul nostru prinț de coroană Carol s'a logodit cu A. S. Regală Principesa Elena a Greciei, sora A. S. Regale Principelui George Duce de Sparta și logodnicul A. S. Regale Principesei noastre Elisabeta. Ambele logodiri au fost anunțate Țării prin Mesagiul Regal de deschidere al Parlamentului, Duminică în 15/28 Noiembrie a. e. La bucuria Familiei noastre Regale se asociază întreg neamul românesc, dorind din inimă regeștilor logodiri fericire și zile îndelungate.

† **Pavel Boldea.** Parintele protopresbiter militar ort. român, pe vremuri activ în garnizoanele din Budapesta, Viena și Sibiu, Dl. Pavel Boldea, a murit subit Miercuri în 18 Noiembrie v. (1 Decembrie n.) a. e. în comuna sa natală, Berloveni-vechi, unde trăise în retragere de câțiva ani. Pe timpul pastoriei sale sufletești

în cele două capitale ale fostului imperiu prabusit, parintele Pavel Boldea a stat în fruntea tuturor acțiunilor naționale și culturale mai ales ale tineretului nostru universitar, a cărui devotat sprijinitor, i-a fost totdeauna. Odihnească în pace!

Sărbarea aniversării 1 Decembrie.

Miercuri în 1 Decembrie s'au adus la orele 10 a. m. rugăciuni de mulțumita lui Dumnezeu în catedrala din loc, pentru tercita unire a Românilor de dincoace de munți cu țara mama, înfăptuită în memorabila și istorică zi de 1 Decembrie 1918. Biserica noastră catedrală eră achiplină de tinerimea școlară dela toate institutele de învățământ și de mulțimea publicului ce se adunase în număr neobișnuit de mare în vederea aniversării mărețului act dela Alba-Iulia. Doxologia a servit-o protopresbiterul S. Șandru, astat fiind de protopresbiterul G. Petrescu, presbiterul D. Soceneanu și de protodiaconii Dr. C. Corneanu și S. Evușian. De față erau toate autoritățile bisericești, militare și civile. După stârșitul serviciului divin trupele militare în frunte cu fanțara regimentului, plecând dela catedrală și însoțiți de coloarta „Ettinile Murgu” a cercetașilor noștri au defilat frumos și ireproșabil în piața unii în fața vrednicului și inimosului nostru colonel P. Dobricăanu, a corpului nostru ofițeresc și a mulțimei publicului ce admira cu drag voievozii noștri. Întreg orașul eră pevoocat cu mândre drapelul tricoloru.

Societatea „Casa de educație națională” a

orașului Caransebeș a luat ființa Sâmbătă, 27 Noiembrie n., în urma înscrișentei laudabile a inimosului colonel Petre Dobricăanu, comandantul regimentului 96 inf. După o cuvântare de deschidere cuminte și plină de învățăminte a dlui colonel, se decretieaza, de cătră numeroasa asistență, înființarea acestei societăți, cea mai însemnată pentru deșteptarea și încrea trează a conștiinței naționale între toți cetățenii patriei. Se alege biroul în modul următor: Președinte: Colonel Petre Dobricăanu, comandantul regimentului 96 inf.; vicepreședinte: Dr. Dumitru Ștefan, primprocuror, secretar: Dr. Dumitru Cioloca, profesor; cashier: Dumitru Sgăvârdia, contabil consist. și un comitet constatator din 34 membri. Comitetul se va împărți în secții, cari vor avea sa lucreze în direcțiunile ce le indică statutele, ca, d. e.: a da tineretului o îndrumare educativă morală și socială, în legătura cu marele interese naționale ale neamului; cultivarea dragostei și credinței față de țară și tron; a combate ideile antisociale și anarhice în popor; a face educația cetățanească a poporului prin interpretarea tuturor regulamentelor și legilor statului; iar mijloacele de cari se folosește, sunt: filiale în comune, conferințe, educație fizică, predici, filme cinematografice, sărbări, coruri, șezători pentru a lumina populația cu privire la igienă, creșterea copiilor, întreținerea caselor și gospodăriilor, refacerea industriei casnice, combaterea luxului, speculei, crearea unui muzeu național, unde se vor aduna toate obiectele antice în legătura cu dezvoltarea și istoricul Banatului, etc. — Se poate ceva mai frumos? Fie într'un ceas bun!

Examenle de corigență și integrale particulare la liceul „Frenu Doda” se vor ține în zilele de 13 și 14 n. Decembrie a. e.

Jurământul recruiților. Joi, 2 Dec. n., orele 10 a. m. a avut loc în curtea escarpei celei mari din lozarea solemnă a jurământului recruiților dela regim. 96 infanterie. După rugăciunile prescrișe pentru sfințirea apei, săvârșite de cătră preotul garnizoanei T. Șandru,

feciorii regimentului, toți în ținută de paradă și evident emoționați, cu mâna pe steag au pronunțat formula jurământului, încheind cu semnul crucii și cu sărutarea steagului. Acestei ceremonii i-a urmat cuvântarea însușitoare și clasică a dlui colonel Petre Dobricescu, comandantul regimentului nostru ds. casă. Emoționant a fost episodul din istoria steagului — regimentul nostru fiind din nou înființat, încă nu-și are steagul propriu — că adevărat aflându-se în pericolul de a ajunge pe mâna dușmanului în sectorul Cerna, bravii feciori ai regim. 17 Mehedinți, căci dela acest regiment s'a cerut împrumut, — l-au îngropat pe malul Oltului. Între alte decorațiuni, de care s'a învrednicit până acum acest steag, zice dl colonel, se numără și „Mihai Viteazul”. La acest act măreț a luat parte și un frumos număr de intelectuali și aproape întreaga oficialitate. După terminarea solemnității asistența civilă a fost pofțită la popota ofițerilor, unde s'a servit o mică gustare. Cu această ocazie dl prezident al tribunalului Dr. G. C. Labonțiu într-o cuvântare inspirată a dat expresie admirației și mulțumirii cetățenilor orașului față de dl colonel, care în timpul scurt, dedând se află în fruntea acestui regiment a dat frumoase dovezi de interes pentru orice pornire bună și folositoare neamului, dovadă Societatea „Casa pentru educația națională inițiată de D-Sa. În cuvinte tot așa de frumoase a răspuns Dl colonel. Mai amintim ca o grăitoare dovadă de adâncă venerație ce armata noastră păstrează steagului, că acesta a fost întâmpinat și adus, dela trenul ce sosește noaptea, de o companie de onoare cu muzica.

Convocare. Convocăm adunarea generală a Reuniunii de înmormântare din Caransebeș pe Duminică 12 Decembrie (29 Novembre) a. e. la ora 4 d. m. în localul Casinei române din loc, cu următoarea ordine de zi: 1) Raportul direcțiunii și al comitetului, 2) Aprobarea socotelilor reuniunii și votarea absolutoriului, 3) Schimbarea statutelor, 4) Alegerea direcțiunii și a comitetului, 5) Eventuale propuneri. Caransebeș din ședința comitetului ținută în 28 Decembrie (15 Noemv.) 1920. Iuliu Vuia președinte, Nistor Stoichescu secretar.

Cronica culturală și literară.

„Noua Revistă Bisericească” de sub direcțiunea Dlui T. P. Păcescu, va apărea de acum înainte pentru vechiul abonament de 50 Lei pe an, de două ori pe lună, cu acelaș frumos conținut din domeniul vieții noastre bisericesti ca până acum, și aceeaș execuție tehnică atât de bună pentru zilele grele și scumpe pe cari le trăim. Nr. 8 are un documentat articol al directorului revistei Dlui T. P. Păcescu despre rolul „Preoției de mir” întru „formarea și stăpânirea conștiinții creștine”, ca „cea mai de căpetenie problemă bisericască” a zilelor noastre, pentru dobândirea cărei puteri N. R. B. va lupta cu toată puterea și în viitor. Plină de interes bisericesc este conferința Dlui prof. Dr. Dragomir Demetrescu asupra congreselor mondiale creștine, ținute în Elveția, unde DSA a participat ca reprezentantul bis. ort române, și expozeul Dlui Demetrescu pentru apropierea și unirea bisericilor creștine, care a fost primit cu aplauze prelungite de întreg congresul. Dl Dr. D. Demetrescu a avut rara fericire, după declararea tuturor reprezentanților bis. ort. de a-și însuși expozeul destoinicului canonic român de al lor, de a se considera din partea

congresului drept barbatul de știință prin al cărui grai vorbește întreagă biserică ortodoxă. Părintele arhimandrit Iuliu Scriban își sfârșește luminoasa sa conferință „De unde-și trage viața religiunea?” Temcinica combaterea adventismului cu prezentarea lui în fața Scripturii, a lui A. I. Polock apare în frumoasa traducere a harnicului și mult ostenitorului scriitor pe terenul literaturii religioase părintele D. Cornilescu. În cronica cultural-bisericască, directorul revistei vorbește despre importanța presei bisericesti pentru formarea noii conștiințe religioase în fața atâtor dușmani vechi și noi, văzuți și nevăzuți ai bisericii și neamului și jertfa enormă ce trebuie să aducă totdeauna fondatorii de reviste bisericesti din lipsa de sprijin din partea cetitorilor chemați. Acest număr al N. R. B. mai are variate și bune note, recenzii, informațiuni din peana celor mai sirguincioși colaboratori ai revistei. Recomandăm cu plăcere în atențiunea Ven. noastre preoșimi N. R. B. ca pe un folositor factor de viață și educație bisericască.

Frumoasa și eminenta revistă de cultură, așa de bună, „Lamura” de sub conducerea Dlilor I. Brătescu-Voinești și Gh. D. Mugur, a intrat cu numărul din Octombrie în al doilea an de existență frumoasă și justificată. Nici o publicație similară „Lamurei” din trecutul nostru de mișcare culturală și literară n'a adus Țării atât folos imediat, pipăibil, mai ales azi, în rândurile intelectualilor noștri dela sate, ca și „Lamura”. Ea trebuie să-și facă drum larg în rândurile noastre ale tuturor cei ce mai credem încă tare, — și suntem, spre bucuria noastră, mulți de aceștia și-i vom și crește ca să fie — că fericirea și mărirea durabilă a unui popor nu poate fi decât cea sufletească. Din acest număr 1, reproducem în alt loc al revistei noastre minunatul articol: „Devotament pedagogic” al lui G. Galaction, ca cetitorii să se convingă mai mult de vrednicia de credință a ziselor noastre. *vl.*

Concours.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala confesională gr. or. română din **Surducul-mic**, tractul Făgetului, se escrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Foaia Diecezană”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar în bani dela comuna bisericască 750 Lei; iar restul este asigurat prin ajutorul dela stat deja votat.
  2. Pentru adunarea generală și conferințele învățătoresci 50 Lei.
  3. 12 metri lemne pentru încălzirea școalei, aduse în ocolul școalei.
  4. Locuința liberă cu grădina de $\frac{1}{4}$ juger. Alesul învățător va purta cantoratul bisericesc și va instrua școlarii în cântările rituale bisericesti.
- Doritorii de a ocupa acest post de învățător își vor înainta recursele adresate comitetului parohial la oficiul protopresbiteral din Făget și se vor prezenta în s. biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Surducul-mic din ședința comitetului parohial ținută la 1.14 Novembre 1920.

2—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: Sebastian Olariu protopresb.

„BANCA BĂNATULUI“

INSTITUT DE CREDIT ȘI COMERCIU,
SOCIETATE PE ACȚII ÎN CARANSEBES.

Capital social 500.000 Lei.

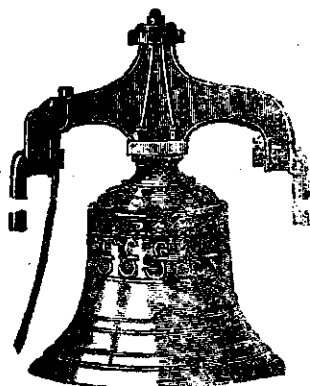
Primește depuneri spre fructificare pe li-
bele de depuneri și în cont curent, pelângă
procentul cel mai urecat posibil.

Acordă împrumuturi hipotecare cu accept și fără accept
și împrumuturi de cont curent pelângă asigurare hipo-
tecară, sau amănetaie de efecte, mărfuri, monede pre-
țioase și alte valori — cu condițiunile cele mai favorabile.

Cumpără și vinde efecte și monede prețioase.

≡ Mijlocește tot felul de afaceri în comisiune. ≡

DIRECȚIUNEA.

FIUL LUI ANTONIU NOVOTNY,

turnătorie de clopote
și fabrică de scaune de fier pentru clopote

Timișoara-Fabric.

15-52 Calculări de preț se trimit gratuit.